

1. नवाह (1. नव + अह) m. der erste Tag einer Mondhälfte H. an. 3,764. Viçva im ÇKDr.

2. नवाह (नवन् + अह) m. ein Zeitraum von neun Tagen, = नववा-
सर H. an. 3,764. im Bes. ein Soma-Opfer mit neun Sütjā-Tagen
Shadv. Br. 3,12. neun Tage in der Mitte des Gavāmajana Lîṭṣ. 4,5,
3. — Vgl. नवरात्र.

नविन् (von नवन्) adj. aus neun bestehend Lîṭṣ. 6,7,16.

नविपुला (न, der Buchstabe, + वि०) f. ein best. Metrum Col. Br. Misc.
Ess. II, 138 (IV, 5).

नैविष्टि (von नु f. Lobgesang: न धैमन्यदा पेपन् वञ्चिन्नपसो नविष्टि।
तवेडु स्तोमं चिकेत RV. 8,2,17.

नैविष्ट (superl. zu 1. नव) adj. der neueste, jüngste; der letzte: मति
RV. 1,82,2. 8,25,24. गिर 20,19. Agni 5,27,3. तं मे जगृध आशतो न-
विष्टे दोषा वस्तोर्हवमानास् इन्द्रम् viell. adv. zuletzt 5,32,11.

नवीकर (1. नव + 1. कर) erneuern, auffrischen, verjüngen, wieder
aufleben machen: पुरं नवीचक्रुरापो विसर्गान्मेघा निदाघलापितामिवोर्विम्
Ragh. 16,38. (वनम्) ऐन्द्रेण पयसा सिक्तं मारुतेन नवीकृतम् Hariv. 3539.
नवीकृतवतो देशे तस्य Rāga-Tar. 1,190. निःशेषितं जनम्। नवीचकार ज-
लेदा दावदग्धमिवाचलम् 276. एते ज्ञातमनसः पुनर्नवीकृताः स्मः Çāṅ. 62,
12. नवीकृतः शोकः MBh. 13,800. दुःख Mālav. 68,22.

नवीन adj. = नव neu P. 5,4,30. Vārt. 2. AK. 3,2,27. H. 1448.
Hār. 176. प्रासाद Çatr. 1,277. वेदातिन् ein neuerer Ved. Schol. bei
Wilson, Sāṃkhyak. S. 194.

नवीभाव (von नवीभू) m. das Neuwerden, Jungwerden: प्रेम नवीभाव-
मिवाप्यौ Kathās. 14,63.

नवीभू (1. नव + भू) sich erneuern, sich auffrischen: भूत (शोक)
Ragh. 12,56.

नवीयस् und नवीयस् (compar. zu 1. नव) adj. 1) neu, frisch, jung: ताः
प्रलवन्नव्यसीर्नूनमस्मे रेवडुच्छु सुदिना उपासः RV. 1,124,9. 6,16,21.
पुनः पुनर्मातरा नवीयसी कः 3,5,7. सुम्रा नवीयसि 1,38,3. सुवित 3,2,19.
9,82,5. सुष्टुति 3,62,7. प्र त्प्रापुः प्रतर् नवीयः 10,59,1. नू नवीयसे नवी-
यसे सूक्तार्थे साधया पृथः 9,9,8; hier ist das Wort auch in der Wieder-
holung betont, weil es in anderer Form erscheint. Eigenthümlich ist
der Gebrauch des gen. pl. नवीयसीनाम् für das masc. in den zwei fol-
genden Stellen: तं वः शर्धं रथानां तेषं गणां मारुतं नवीयसीनाम्। अशु प्र
पति वृष्टपः ॥ RV. 5,53,10. तमु नूनं तविषामस्तमेपां स्तुषे गणां मारुतं नवी-
सीनाम् 38,1. Hierbei ist wohl das Metrum berücksichtigt worden — 2) new-
erding's seiend, — thuend, — sicherzeigend: यथापिबः पूर्वा इन्द्र सोमो एवा
पाहि पन्यौ अथा नवीयान् RV. 3,36,3. एतावतस्ते वसो विद्याम प्रूर न-
वीयसः। यथा प्राव एतशम् Vāṅ. 2,9. RV. 6,44,7. चक्रमिव नवीयस्या व-
वृत्स्व 3,61,3. — 3) acc. नवीयस्. नवीयस् adv. neuerding's: एवेन्द्रामि-
भ्यां पितृवन्नवीयो अवाचि RV. 8,40,12. (कुवते) धियो रथेष्ठामजं नवी-
यः 6,21,1. अये त्वं पारया नवीयो अस्मान् 1,189,2. सनेम ते ऽवसा नवीय इ-
न्द्र 6,20,10. सनाच्च हेता नवीयश्च सति 8,11,10. 1,61,13. — 4) instr.
नवीयसा, नवीयसा auf's Neue, neuerding's: अग्निर्दारा व्यूणुति स्वाङ्गुतो
नवीयसा RV. 8,39,6. न्ये नवीयसा वचस्तनूषु शंसन्मेषाम् 2. स्तुषे वदा पृ-
थिवि नवीयसा वचः 2,31,5. 6,48,11; vgl. 62,5. — 5) dat. नवीयसे auf's
Neue, neu: अतन्नायवो नवीयसे सम् RV. 2,31,7.

नवेतर (1. नव + इतर) adj. alt Ragh. 8,22.

नवेदस् P. 6,3,75. adj. merkend, ahnend; kundig (mit gen. der Sache)
Naigh. 3,15. RV. 1,34,1. 79,1. देवो भुवन्नवेदा म स्तानाम् 4,23,4. pl. न-
वेदाम् 1,165,13. भुवो नवेदा उचयस्य नव्यः 5,12,3. विष्टस्य तस्य भव्या
नवेदसः 53,8. नवेदसा अमृतानामभूम् 10,31,3. — Vgl. काविद.

नवाढा (1. नव + ञा) f. adj. und subst. neuvermählt, eine Neuver-
mählte Hār. 154. प्रमदा नवाढाः R. 5,11,17. subst. Bhāṭṭ. 1,4. Hir. I,
207. Sāh. D. 40,17.

नवाहत (1. नव + उहत) n. frische Butter AK. 2,9,52. H. 408. —
Vgl. नवनीत.

1. नव्य 1) adj. = नव neu, frisch, jung Naigh. 3,28. Nir. 3,3. P. 5,4,36,
Vārt. 8. Kāc. zu P. 5,4,30. AK. 3,2,27. H. 1448. नव्या नव्या पुत्रयो
भवन्तीः RV. 3,53,16. नव्यं नव्यं तत्तम् 1,139,4. 10,96,11. नव्यमायुः प्र
सू तिर 1,10,11. उक्थ्य 105,12. स्तोम 109,2. ब्रह्मन् 62,13. 4,26,21.
वीर्यं मघवन्त्या चक्र्य। या चो नु नव्या कृणवः 5,29,13. 2,17,1. 10,4,5.
सनायवो नमसा नव्यौ (nom. pl. f.) अर्कवसूयवो मृत्यो दस्म दद्रुः 1,62,11.
— 2) m. eine best. Pflanze, = रक्तपुनर्नवा Rāṅ. im ÇKDr.

2. नव्य (von नु) adj. dem man lobsingen muss, preiswürdig: इन्द्र
स्तोता नव्यं गीभिः RV. 8,16,1. ता वा नु नव्यावचसे कामहे 10,39,5.
नवेदा उचयस्य नव्यः 5,12,3. 7,18,5. 4,141,10. बृहस्पतिं वर्धया नव्य-
मूर्कैः 190,1. 180,10.

नव्यस् s. u. नवीयस्.

नव्यवत् (?) Buāg. P. 4,30,20.

1. नश्र, नैशति (ved., विप्राणशत् MBh. 13,3083. विनशत् 3,2289. नशे-
महि 7,685) und नैशति (Dhātup. 26,85); ननाश, नेशुस्; अनशत् und
अनेशत् Kāc. zu P. 6,4,120. Vop. 11,5. नैशत्: नशियति und नञ्जति;
नशिता und नष्टा P. 7,2,45. 1,60. Vop. 11,5. नंथा Vop.; नष्टम् P. 7,1,
60. नष्टा und नष्टा P. 6,4,32. Vop. 26,207; partic. नष्ट; verloren gehen
(अदश्ने Dhātup.), abhandenkommen, verschwinden; vergehen, zu Grunde
gehen: न ता (गावः) नैशति RV. 6,28,3. पुनर्नो नष्टमाजतु 54,10. पशु न-
ष्टम् 1,23,13. 8,68,6. 10,46,2. VS. 12,8. नष्टमधिगमिषन् Āc. Ghṛh.
3,7. M. 8,32. 232. Jāṅ. 2,164. पञ्चशद्वर्षनष्टे पुत्रम् Saddh. P. 4,10, a.
मा नेशुः पशवस्तव MBh. 4, 1008. अजनाशं नष्टः P. 3,4,45. Sch. नष्टे
मृतमतिक्रान्तं नानुशोचति पण्डिताः Pāṇat. I, 378. Hir. I, 161. Mār. P.
19,18. AK. 2,8,2. 80. तथा सोमा न नश्यति M. 8,247. ध्रुवाणि तस्य
नश्यति अघुवं नष्टमेव च Hir. I, 205. आधिः Jāṅ. 2,58. ज्ञाया विवस्वतो
ननाश RV. 10,17,1. Ait. Br. 7,10. मा स्म नो भरता नशन् entwischen
MBh. 3,2736. नेशुश्चित्रा निशाचराः (= पलायिताः Schol.) Bhāṭṭ. 14,112.
नष्ट = पलायित H. 803. मार्गा नष्टा वनोद्भवाः sind verschwunden, nicht
mehr zu sehen MBh. 3,2541. नञ्जति शिवस्तव वेदपन्थाः Buāg. P. 3,16,
23. नष्टसलिलाः (आपगाः) Çāṅ. 167. क्वचिदृष्टः क्वचिन्नष्टः R. 3,30,7. दृष्ट-
नष्ट Kathās. 1,62. 3,37. 7,75. 9,58. दृष्टनष्टता Rāga-Tar. 4,111. तण्णनष्ट-
दृष्ट Mār. 76,16. नष्टेन्दुकला AK. 1,1,2. 9. H. 181. Vāṅ. Brh. S. 16,31.
19,20. 25,5. भयेन नष्टौ Çuk. 39,14. नष्टौ वैश्रवणः स्थानात्तस्य वीर्येण ge-
kommen um Etwas R. 1,14,18. सा नष्टा वाणपुरातदा verschwand aus
Hariv. 10023. कथं च नष्टा ज्ञातिभ्यो भर्तुर्वा so v. a. und auf welche Weise
haben Verwandte und Gatte sie aus dem Gesicht verloren? MBh. 3,2690.
आत्मा यदमस्य नश्यति RV. 10,97,11. 13. नशतमो दुहितं रचत योः 4,